

ihjel. Et æret Medlem (Olsen) sagde for nylig, at der var Ingen her i Salen, som mente dette. Nei, det kan gjerne være, men i Dørigt er det jo ikke nemt, hverken for det ærede Medlem eller for mig at sige, hvad Mange tænke, som Intet sige, og der kan have været mægtige Kræfter udenfor, som maatte kunde have havt den allerstørste Indflydelse paa dette Lovforslag. Den høitagtede Minister sagde, at han var gaaet midt imellem to stridende Parter, og at han havde faat Utak fra begge Sider, men dette tyder netop paa, at der udenfor har været mægtige Kræfter, som han har faaet Utak fra, thi fra dette Thing har han ikke faaet Utak, fordi han er gaaet for vidt, og jeg har heller ikke set Noget i Aviserne derom. Der maa altsaa være hemmelige Magter, som have en ikke ringe Indflydelse her, og det kunde vi da ogsaa sige os selv, men naar den høitærede Minister sagde, at han var gaaet midt imellem, saa tror jeg sandelig, at han tager feil. Jeg vilde gjerne ligesom det ærede Medlem her overfor stille mig upartisk, skjøndt det vilde blive mig noget vanskeligt at gjøre det, men jeg vil dog sige, at jeg tror nok, at en upartisk Domstol vilde komme til det Resultat, at den høitærede Minister maatte nok er et lille Skridt fra den Retning, som han har høftet Utak fra, men at han dog er meget, meget længere borte fra den anden Side. Jeg tror altsaa ikke, at Kirkens Eiendomsret er flaaet ihjel, thi det hedder i Grundlovens § 48, at der skal fremsættes Overdragelse over Statens Indtægter og Udgifter, men her staar netop i en af Slutningsbestemmelserne af § 13, at det ikke i sin fulde Udstrækning kan finde Sted, i alt Fald for disses Vedkommende, som Præsterne skulle være Kontorbetjente for, idet denne Del af Indtægterne i det Mindste ikke kan optages i Statsregnskabet. Det er allerede tilstrækkeligt til at vise, at her er nogle Midler, der for Somme — jeg siger ikke for Alle — have en særlig Grad af Hellighed, hvorfor de ikke fuldstændig kunne blive behandlet ens med andre Midler. Grundlovens § 48 er altsaa efter min Mening ikke fuldstændig fket Fyldest. Kirkens Eiendomsret er ikke flaaet ihjel efter det Lovforslag, og man skal være forsigtig, især naar man veed, at der er saa mange Magter udenfor, saa meget mere, som man ikke veed, hvor man skal søge dem, thi naar man først har faaet Die paa dem og er kommen i Kraft med dem, saa ere de ikke længer saa farlige. Nu kommer jeg til Overfudet. Jeg vil ikke gjøre den ærede Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet Uret. Den ærede Minister har sagt, at der vil blive et Overfud tilbage, han kan ikke sige hvormeget, men det er mig uforklarligt, hvorpaa han støtter; at der i det Hele taget vil blive Noget tilbage. Jeg skal nævne ham et Par Gange, som jeg ikke tror, han kan have Noget at indvende imod, thi han kan neppe have Noget imod sin Forgængers Opgjørelse af Regnskabet, da

det jo er derpaa, at hans Lovforslag hviler. Se vi imidlertid efter i Tillæg A. i Rigsdagstidenden for 1871 Sp. 1241, saa se vi, at den høitærede Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet, som fremlagde vedkommende Lovforslag, sagde, at der efter dette vilde blive et Overfud tilbage af 43,300 Rd. Man siger, at Forslaget er undergaaet Forandringer siden den Tid. Det indrømmer jeg. Det er undergaaet nogen Forandring; navnlig er det væsentlig det samme Forslag, vi have liggende for os, som Mindretallet omændrede i Samlingen 1870—71. Det er det samme Forslag, i alt Fald, i finantiel Henseende, forringet, ikke forbedret. Men ser man imidlertid efter, hvad det samme Mindretal har sagt om Beregningen — ogsaa det vil bygge videre paa det af Kirke- og Undervisningsministeriet givne Oplysninger — nemlig at der vil blive et yderligere Overfud af 80,000 Rd.; men samtibigt dermed indfører det Tillægsprincipet. Dette findes i Tillæg B. Sp. 433 i Tidenden 1870—71. Denne Beregning maa jo være nøiagtig og kan ikke omstødes. Imidlertid er det foreliggende Forslag ringere end Mindretallets Forslag, men det skal jeg senere komme til. Efter Mindretallets Forslag vilde der altsaa blive et yderligere Overfud af 80,000 Rd., men dertil kommer, at det tillige indførte Tillægsprincipet, der ikke var i Mindretallets oprindelige Forslag, og det vil tage 50,000 Rd., det bliver altsaa 30,000 Rd. bedre end Ministeriets Forslag. Derefter bliver der altsaa et Overfud af 70,000 Rd. tilbage. Nu kan man sige, at det ogsaa er et Overfud, et virkeligt Overfud. Ja, men Sagen er, at det, som jeg før sagde, helt igjennem er grundet paa Ministerens Beregning, og hvad gaar han ud fra? Han gaar ud fra, at Pensionsbyrden for Præsterne vil blive 90,000 Rd. aarlig, og at den for Enkernes Vedkommende kun vil være 93,000 Rd., medens Flertallet i sin Beregning, der tager Hensyn til, hvad Embedsmænd, der have en forholdsvis Lønning, koste at pensionere, kommer til et ganske andet Resultat, thi man tør jo ikke gaa ud fra, at Præsterne skulle blive billigere at pensionere end andre Embedsmænd i Forhold til deres Lønning. At de hidtil have været det, er sandt nok, det har sin Grund i, at Præsteembederne selv skulde pensionere Formændene, og deraf har fulgt, at man har ladet de gamle Præster blive siddende og holde Kapellan, idet man synes, at de kunne være lige saa nær til at beholde Overfudet som de Unge. Derfor har man ladet dem blive siddende og ladet Raldet bestyre af Yngre. Men tror man, at det vil finde Sted, naar det skal gaa ud over Staslassen? Derfor er Beregningen for lav. Flertallet af Udvalget opstillede derimod en Pensionsberegning, hvor det tog alle de af mig nævnte Hensyn, men det satte den ikke lavere end til 156,000 Rd. aarligt for Præsterne, hvilket er 66,000 Rd. mere, end af Ministeren er beregnet. Ligeledes maa vi for Enkernes Vedkom-